

utilitatē cōsequēte inq̄tū vtile ē huic q̄ rega-
tur a sapiētiā: et illi q̄ ad b̄ inuef: ut dicit i
p̄ polit. et iō fuit p̄tinēs ad ius gētū ē nāl
scōdo mō: sed nō p̄ mō. ¶ Ad tertiū dicendū
q̄ qa ea q̄ sūt iurifgentiū nālīs rō dicit: pu-
ta ex p̄pinq̄ b̄ntia egatē: inde ē q̄ nō idigēt
aliq̄ spālī institutiōe: s; ipa nālīs rō eā institu-
it vt dictū ē i auctozitate inducta.

Ad quartū sic proce-

dit. Vide ē q̄ nō debeat spālī distingui ius
p̄nū et dñatiū. Ad iusticiā. n. p̄tinet redde-
re vnicuiq; qd̄ suū ē: vt dicit Amb. in p̄ d̄ of
ficy: sed ius ē obm iusticie sicut dictū ē. ḡ
ius ad vniūquēq; eq̄l̄r p̄tinet: et sic nō debz
distingui spālī ius p̄ris et dñi. ¶ Rō iu-
sti ē lex vt dictū ē. s; lex respicit cōe bouū ci-
uitatis et regni: vt s̄ bitū ē. nō aut respicit bo-
nū p̄natū vnius p̄sone aut ēt vnius familie.
nō ḡ d̄z ē aliqd̄ spālī ius v̄l iustū dñatiū:
vel p̄nū: cū dñs et p̄r p̄tineāt ad domū vt di-
cit i p̄ polit. ¶ Alie alie sūt dñe ḡduz
in hōibus: vtputa q̄ qdā sūt milites: qdā sa-
cerdotes: qdā p̄ncipes. ḡ ad eos d̄z aliqd̄ spe-
ciale iustū dēfiniri. ¶ S; ē q̄ p̄hs in. s.
ethi. spālī a iusto politico distiguit dñatiū
et p̄nū et alia huiusmōi. ¶ Rō d̄z q̄ ius siue
iustū d̄z p̄ mēsuratiōem ad altez. Altez aut
pōt dici dupl̄r. vno q̄ simplr ē altez: sic qd̄
ē oīo distinctū: sicut apparet in duob; hōib;
q̄ vn̄ nō ē sub altero s; ambo sunt sub vno
p̄ncipe ciuitat. et in tales s̄m p̄hm i. s. ethi.
ē simplr iustū. alio d̄r aliquid altez non sim-
plr: sed q̄ aliqd̄ eius existēs. et b̄ mō in reb;
humānis filiū ē aliqd̄ p̄ris: qz quodāmodo
ē ps eius: vt d̄r in. s. ethi. et seruus est aliqd̄
dñi: qz ē instm̄ eius: vt d̄r in p̄ polit. et ideo
p̄ris ad filiū nō ē cōparatio sicut ad simplr
altez: et p̄pter b̄ nō ē ibi simplr iustū: sed qd̄
dam iustū. s. p̄nū: et eadem rōne nec in d̄o
minū et suū: s; ē in eos dñatiū iustum.
vxoꝝ aut q̄uis sit aliqd̄ viri qz oparat ad eū
sicut ad p̄ziū corpus: vt p̄z paplm̄ ad Ep̄h.
s. tñ magis distiguit a viro q̄ filius a p̄re ul
seruus a dño. assumif. n. in quādā socialem
vitā m̄rimony. et iō vt p̄hs dicit q̄ in virū
et vxoꝝ plus ē de rōe iusti q̄ in p̄ez et filiū
v̄l dñm̄ et suū: qz cū vir et vxoꝝ hēant ime-
diatā relatōem ad domesticā cōitatē: vt p̄z
i p̄ polit. iō in eos nō est ēt simplr politicū
iustū: sed magis iustū iconomicū. ¶ Ad p̄i

mū ḡ dicēdū q̄ ad iusticiā p̄tinet reddē ius
suū vnicuiq; supposita tñ diuersitate vnius
ad alterū. sigs. n. sibi det qd̄ sibi debet: nō p̄
p̄rie vocat b̄ iustū: et qz qd̄ ē filij est p̄ris: et
qd̄ ē sui ē dñi: iō nō ē p̄p̄e iusticia p̄ris ad fi-
liū: vel dñi ad suū. ¶ Ad secūdū dicēdū q̄
filius inq̄tū filiū ē aliqd̄ p̄ris: et filr̄ suū inq̄
tū suus ē aliqd̄ dñi. vterq; tñ put cōsiderat
vt qdā hō: ē aliqd̄ fm̄ se subsistēs ab alijs di-
stinctū. et iō inq̄tū v̄tq; ē hō aliq̄ mō ad eol
ē iusticia. et p̄p̄t b̄ ēt aliq̄ leges dant̄ de his
q̄ sūt p̄ris ad filiū v̄l dñi ad suū: s; inq̄tum
v̄tq; ē aliqd̄ alteri: s; b̄ deficit ibi p̄fecta rō
iusti v̄l iuris. ¶ Ad tertiū d̄z q̄ oēs alie di-
uersitates p̄sonaz q̄ sūt i ciuitate h̄nt imedi-
atā relatōem ad cōitatē ciuitatis et ad p̄nci-
pē ipsius. et iō ad eos ē iustū s; p̄fectā rōne
iusti: distiguit tñ istud iustū fm̄ diuersa of-
ficia. v̄n et d̄r ius militare l̄ magistratū aut
sacerdotū: nō p̄ defectū a simplr iusto sic d̄r
p̄nū et dñatiū: s; p̄p̄t hoc q̄ vnicuiq; adi-
tioni p̄sone fm̄ p̄ziū officii aliquid p̄ziū
debetur.

Inde vide

randū ē de iusticia. Circa
quā querūf̄ duodeciz p̄ qd̄
fit iusticia. 1. v̄trū iusticia
semp̄ sit ad altez. 2. v̄t sit
virt. 3. v̄t sit i voluntate sic in subo. 4. v̄t
sit virtus gnālis. 5. v̄t fm̄ q̄ ē gnālis sit
idē i eēntia cū oī virtute. 6. v̄t sit aliq̄ iusti-
cia particularis. 7. v̄t iusticia p̄ticularis
habeat p̄ziā mām. 8. v̄t sit circa passiōes
vel circa operatiōes tñ. 9. v̄t sit mediū iusti-
cie sit mediū rei. 10. v̄t act⁹ iusticie sit red-
dere vnicuiq; qd̄ suū ē. 11. v̄t iusticia sit p̄-
cipua in oēs virtutes morales.

Ad primum sic pro-

cedit. ¶ V̄t q̄ icōuenient̄ dēfiniāt a iurisperi-
tis: q̄ iusticia ē p̄petua et cōstās volūtas ius
suū vnicuiq; tribuēs. Iusticia. n. s; p̄hm i. s.
ethi. ē bitus a quo sūt aliq̄ opatiū iustoz: et
a q̄ operāt et volūt iusta: s; volūtas noiat po-
tētiā v̄l etiā actū. ḡ incōuenient̄ iusticia d̄r
eē volūtas. ¶ Rectitudo volūtat̄ non
ē volūtas: aliogn si volūtas eēt sua rectitu-
do: segre ē q̄ nulla volūtas esset et eruerfa: s;
fm̄ Anselmū i li. de veritate: iusticia ē recti-
tudo. ḡ iusticia nō ē uoluntas. ¶ Sola

dei voluntas ē perpetua. si ḡ iusticia ē perpe-
tua voluntas: i solo deo erit iusticia. ¶ **P.** Dē
ppetuum ē cōstās: qz ē imutabile. supflue ḡ
vtrūq; ponit i dīffinitōe iusticie z perpetuu
z cōstans. ¶ **R.** Reddere ius vnicuiq; perti-
net ad pncipes. si ḡ iusticia sit vnicuiq; ius
suū tribuēs: seqt qd iusticia non sit nisi in pnci-
cipe qd est incōueniēs. ¶ **P.** Aug^o dicit i li^o
de morib^o ecclie: qd iusticia ē amor deo tm̄
seruēs. nō ḡ reddit vnicuiq; qd suū ē. **R.**
dō qd p̄dicta iusticie dīffinitio ueniēs est si
recte intelligat. **Cū.** n. oīs virt^o sit hitus qd ē
pncipiū boni act^o: necesse ē qd h̄t^o dīffiniatur
p actū bonū ḡ ē circa ea ḡ ad altez sūt sicut
circa p̄p̄iā mām vtutis. ē autem iusticia p̄ci-
pue circa ea ḡ ad altez sūt sicut circa p̄p̄iā
mām: vt. i. patebit. z iō actus iusticie p̄ opa-
ratōem ad p̄p̄iā mām vtutis z obm tangit
cū dī. ius suū vnicuiq; tribuēs. qz vt **Ido.**
dīc i li^o. et bimo. iustus dīr qz ius custodit
ad h̄ aut qd aliqs actus circa quācūq; māz
sit virtuosus requirit qd sit voluntari^o z qd sit
stabilis z firm^o. qz p̄hs dīc i 2° et bī. qd ad vir-
tutis actū regit^o p̄ qd ē qd operet scīēs. 2° at
qd eligēs z p̄p̄t debitu finē. 3° qd i mobiliter
opef. p̄m̄s at hoz includit i sc̄do: qz qd p̄
ignorātā agit ē iuolūtariū: vt dīr i 3° et bī.
z iō i dīffinitōe iusticie p̄ ponit voluntas ad
oīdendū qd act^o iusticie dīc ē voluntari^o. ad
dīf aut de cōstātia z p̄p̄tuitate ad designā-
dum actus firmitatē. z iō p̄dicta dīffinitio ē
cōpleta dīffinitio iusticie nisi qd act^o ponit p̄
bitū qd per actū specificat. hitus. n. ad actum
dīr. z si qs vellet eā i debita formā dīffinitio-
nis reducere: posset sic dicere qd iusticia est
hitus fm̄ quē aliqs cōstās z p̄p̄tua volūta-
te ius suū vnicuiq; tribuit: z qd ē eadem dīffini-
tio cū ea quā p̄hs ponit i 5° et bī. dīcēs: qd
iusticia ē hitus fm̄ quē aliqs dīr operatiū
fm̄ electōem iusti. ¶ **Ad p̄mū ḡ dō qd volū-
tas h̄ noīat actū nō potētā. ē aut cōsuetum
qd apud auctores hitus p̄ act^o dīffiniāt: sicut
Aug^o dicit sup **Joh.** qd fides ē credere qd
nō vides. ¶ **Ad sc̄dō dō qd neq; etiā iusticia
ē eēntialr̄ rectitudo: s; causa tr̄ tm̄. est. n. ha-
bitus fm̄ quem aliqs recte operatur z vult.
¶ **Ad tertiu dō qd voluntas pōt dīci p̄p̄tua
duplr̄. Uno^o ex parte iūs actus qd p̄p̄tuo
durat: z sic solius dī voluntas ē p̄p̄tua. alio^o
ex pte obi: qz. s. aliquis vult p̄p̄tuo facere ali-
quid: z h̄ regit^o ad rōem iusticie. nō. n. suffic
ad rōem iusticie qd aliqs uelut ad hozā i aliq******

negocio seruare iusticiam: quia vix inuenit
aliquis qd velit in oībus iniuste agere. sed re-
quirit qd hō hēat voluntatē perpetuo z in
omnibus iusticiam conseruādi. ¶ **Ad quar-
tū dō qd quia perpetuū non accipit fm̄ du-
rationē perpetuam actus volūtatis: non ēt
superflue addit cōstās: vt sicut p hoc qd dī-
cī p̄p̄tua volūtas designat qd aliqs gerat i
p̄posito perpetuo iusticiam conseruādi: ita
etiā per h̄ qd dīcī cōstās designatur qd i h̄
p̄posito firmiter perseueret. ¶ **Ad qntū dō
qd iudex reddit qd suū est p modū imperan-
tis z dirigētis: qz iudex ē iustū aiatus: z p̄n-
ceps ē custos iusti: vt dīr i 5° et bī. sed subdī-
ti reddūt qd suū ē vnicuiq; p modū executō-
nis. ¶ **Ad sextū dō qd sicut in dilectōe dī in-
cludit dilectio p̄mi: vt s dīctū ē: ita etiā i
hoc qd hō seruit deo icludit qd vnicuiq; red-
dat quod debet.******

Ad secunduz sic pro-

cedit. ¶ **U** qd iusticia nō sp̄ sit ad altez. Dicit
.n. ap̄ls ad **Ro.** 3°. qd iusticia dei ē per fides
ihū xp̄i. s; fides nō dīr p̄ cōp̄tōem vni^o hoīs
ad altez. ḡ n; iusticia. ¶ **S**ecūm **Aug.** in
li. de morib^o ecclie: ad iusticiā p̄tinet ob hoc
qd seruit deo bñ imperare ceteris que hōi sūt
subiecta. sed appetit^o sensitū ē hōi subiect^o
vt p; **Sen.** 4°. vbi dīr: subter te erit appetitus
ei^o. s. p̄cti: z tu dīaberis illius. ḡ ad iusticiā
p̄tinet dīari p̄o appetitū: z sic erit iusticia
ad seipm̄. ¶ **I**usticia dei ē eēna. sed nihil
aliud ē deo coēnū. ḡ de rōe iusticie non ē qd
sit ad altez. ¶ **S**icut rōes que sūt ad alte-
rū idigēt rectificari: ita ēt op̄atōes qd sūt ad
seipm̄: s; p̄ iusticiā rectificant op̄atōes: s; il-
lud puer. xi^o. Iusticia simplicis diriget viā
ei^o. ḡ iusticia nō ē solū circa ea ḡ s; ad altez
s; ēt circa ea ḡ sūt ad seipm̄. **S; s; ē qd Tul-**
lins dīc i p̄ de offi. qd iusticia ea rō ē qua so-
cietas hoīm inē ipsos z vite cōitas orinet.
s; h̄ impoztat respectū ad altez. ḡ iusticia ē
circa ea ḡ sūt ad altez. ¶ **R.** dō qd sic s. dī-
ctū est: cū nomē iusticie eēlitate impoztet
iō ex sua rōne iusticia hēt qd sit ad altez. ni-
hil. n. ē sibi equale s; alteri: z qz ad iusticiam
p̄tinet actus humanos rectificare: vt dīctūz
ē: necesse ē qd eēlitas ista quā regit iusticia
sit diuersoz agē potētū. actōes aut sūt sup-
positoz z totoz. nō aut p̄p̄e loīndo partiūz
z hoz. n; seu potētiaz. n. n. p̄p̄e dīr qd man^o
percutiat sed hō per manū: neq; p̄p̄ie dīr qd

calor calefaciat: s; ignis p calorē: s; m; filitū
dinē quādā hec dicuntur. iusticia g; ppe dicta
regrit diuersitate suppositoꝝ. z iō nō est nisi
vnus hoīs ad aliū. s; fm filitudinē accipiūt
i vno z eodē hoīe diuersa pncipia actōꝝ q̄
diuersa agētia: sicut rō z irascibilis z cupi
scibilis. z iō metaphozice in vno z eodē ho
mine dī eē iusticia fm q̄ rō iperat irascibili
z cupiscibili. z fm q̄ hec obediūt rōi: z vni
uersalr fm q̄ vnicuiq; pri hoīs attribuit: qd
ei conuenit. vñ z pbs in .5. ethicoꝝ hāc iusticiā
appellat fm metaphozā dictā. ¶ Ad p̄mum
g; dō q̄ iusticia q̄ fit p fidē in nobis ē p̄ quaz
iustificat impius: q̄ gde in ipā debita ordina
tōe p̄tū aīe cōsistit sicut s̄ dictū ē cū de iustifi
catōe impi ageret: hoc at̄ ptinet ad iusticiā
metaphozice dictā: q̄ pōt inueniri etiā in ali
quo solitariā vitā agente. z p̄ B p̄ r̄sio ad se
cūdū. ¶ Ad tertiu dō q̄ iusticia dei ē ab eē
no fm volūtate z ppositū efnū: z in B ppe
iusticia cōsistit: q̄nis fm effectū nō fit ab eē
no: ga nihil ē deo coefnū. ¶ Ad q̄rtū dō q̄
actōes q̄ sūt hoīs ad seipm sufficiēter rectifi
cant̄ rectificatis passionib; p alias virtutes
morales. sed actōes q̄ sūt ad alteꝝ idigēt spā
li rectificatōe nō solū p cōpatōem ad agētē:
sed etiam per comparatōem ad euz ad quē
sunt. z ideo circa eas est specialis virtus q̄ ē
iusticia.

Ad tertiu sic proce

dit. ¶ Uī q̄ iusticia nō fit virtus. Dī. n. Luc. 17.
Cū feceritis oīa q̄ p̄cepta sūt vobis: dicite.
Serui inutiles sum: qd̄ debuimus facē feci
mus. sed nō ē inutile facere op̄ virtutis. dicit
.n. Amb; in .2. de officijs. Utilitatē nō pecu
niary lucri estimatōem dicim: s; acq̄sītōez
pietatis. g; facē qd̄ qd̄ d; facē nō est op̄ vir
tutis. ē aut op̄ iusticie. g; iusticia nō ē v̄t.
¶ Qd̄ fit ex necessitate nō ē meritoziū: sed red
dere alicui qd̄ suū ē: qd̄ ptinet ad iusticiā ē
necessitatis. g; nō ē meritoziū. actib; aut̄ v̄tu
tū meremur. g; iusticia nō ē v̄tus. ¶ Dis
v̄tus moralē ē circa agibilia. ea aut̄ que exteri
us cōstituūt nō sūt agibilia s; factibilia: vt p̄
p̄ p̄m in .9. metaphi. cū g; ad iusticiā ptine
at ext̄i facē aliqd̄ op̄ fm se iustū: vī q̄ iusti
cia nō fit v̄tus moralē. ¶ Sed s̄ ē qd̄ Greg;
dicit in .2. moral. q̄ i q̄tuor v̄tutib;. s. sp̄antia
prudētia: fortitudie: z iusticia tota hōi opis
structura cōsurgit. ¶ R; dō q̄ v̄tus hūana ē q̄
bonū reddit actū humanū z ipsuz hoīs: bo

nū facit: qd̄ gdem cōuenit iusticie. actus. n.
hoīs bonus reddit ex B q̄ attingit reglāz ra
tionis fm quā humani act; rectificantur. vñ
cū iusticia opatōes humanas rectificet: ma
nifestū ē q̄ opus hoīs bonū reddit. z vt Tul
lius dicit i p̄ de officijs. ex iusticia p̄cipue vi
ri boni noīant. vñ sicut ibidē dicit: in ea vir
tutis splēdor ē maxim;. ¶ Ad p̄mū g; dō q̄
cū aliqs facit qd̄ d; nō affert vtilitatē lucri
ei qui facit qd̄ debet: s; solū abstinet a dāno
eius: sibi tñ facit vtilitatē inq̄tū sp̄ōtanea et
prompta voluntate facit illud qd̄ d;: qd̄ est
v̄tuose agere. vñ dī Sap. 8. q̄ sapia dei sobri
etate z iusticiā docet prudētiā z v̄tutem.
q̄bus in vita nihil ē vtilius hoīb;. s. v̄tuosis.
¶ Ad secūdū dō q̄ duplex est necessitas.
vna coactōis: z h; q; repugnat volūtati tollit
rōem meriti. alia aut̄ ē necessitas ex obliga
tōe p̄cepti siue ex necessitate finis: q̄n. s. ali
quis nō pōt cōseg finē v̄tutis nisi h; faciat. et
tal̄ necessitas nō excludit rōez meriti inq̄tum
aliqs B qd̄ sic ē neciuz volūtarie agit. exclu
dit tñ glāz superogatois: fm illud. i. ad Cor
.9. Si euāgelizauero nō ē mibi glā. necessitas
.n. mibi icūbit. ¶ Ad tertiu dicendū q̄ iusti
cia nō cōsistit circa exteriores res q̄tū ad h;
qd̄ ē facere qd̄ pertinet ad artem: sed q̄tum
ad B q̄ v̄t̄ eis ad alteꝝ.

Ad quartū sic proce

dit. ¶ Uī q̄ iusticia nō fit in volūta: e sicut in
subo. In iusticia. n. q̄nq; veritas dī. s; veritas
nō ē volūtatis s; intellect;. g; iusticia nō est
i volūtate sicut in subo. ¶ P. Iusticia ē cir
ca ea q̄ sūt ad alteꝝ: sed ordinare aliqd̄ ad
alteꝝ ē rōnis. iusticia g; nō ē i volūtate sicut
in subo. sed magis in rōne. ¶ P. Iusticia nō
ē v̄tus intellectualis: cū nō ordinet ad cogni
tionem: vñ relinquitur q̄ fit virtus moralis
sed subiectum virtutis moralis est rationa
le p̄ participatōez qd̄ ē irascibilis z cupisci
bilis: vt p̄ p̄m i p̄ ethicoꝝ. g; iusticia non
ē i volūtate sic i subo: s; mag; i irascibili z cō
cupiscibili. ¶ S; s̄ ē qd̄ Ansel. dicit q̄ iusticia
ē rectitudo volūtatis p̄p̄ se suata. ¶ R; dō q̄
illa potētia ē subm v̄tutis ad c; potētie actū
rectificandum virtus ordinatur: iusticia au
tē non ordinatur ad dirigendum aliquem
actū cōgscitiuū: n. n. dicimur iusti ex B q̄ re
cte aliqd̄ cōgscim;. z iō subm iusticie non ē
intellectus v̄l rō q̄ ē potētia cognoscitiua.
sed q; iusti in hoc dicimur q̄ aliquid recte

agimus. primū at principiu act^o ē vis appetitiua. necesse est q^d iusticia sit i aliq^o vi appetitiua sicut i subiecto. Est at duplex appetit^o. s. volūtas q^o ē i rō ne: et appetit^o sensitiu^o sequens apprehensionē sensus q^o diuidit^o p irascibile et cōcupiscibilez ut i p^o habitu est. reddē at vnicuiq^o qd suū ē nō pōt pcedē ex appetitu sensitiuo: q^o apphēsiō sensitiuā nō se extendit ad b^o q^o cōsiderare possit. pportōez vni^o ad alterz. s. b^o ē p^oriuz rōnis. vñ iusticia nō pōt eē sic in subiecto i irascibili et cōcupiscibili. s. solū in volūtate. et iō p^obus diffinit iusticiā p actū volūtatiz ut ex s^o dictis patz.

¶ Ad p^omū g^o dicendū q^o q^o volūtas est ap^opetit^o rōalis: nō rectitudo rōnis q^o veritas d^or volūtati imp^ossa. pp^o p^opinquitas ē ad rōnem nomē retinet veritatis. et ide ē q^o q^o iusticia veritas vocat^o. Ad scōz dō q^o voluntas ferē i suū obm cōsequenter ad apprehēsiōez rōnis. et iō q^o rō ordinat in alterū: voluntas pōt velle aliq^o i ordine ad alterz. qd pertinet ad iusticiā.

¶ Ad t^ociū dicendū q^o rōale p^o participationē nō solū ē irascibile et cōcupiscibile. s. oīno appetitiuū: ut d^or i p^o ethicoz. quia oīs appetitus obedit rōni. sub appetitiuo at^o apprehēdit volūtas. et iō volūtas pōt eē subiectū v^otutis moralis.

Ad quintum sic proceditur. Videt^o q^o iusticia nō sit v^otus gnālis iusticia. n. diuidit^o alyi v^otutib^o ut p^o Sap. 8. Sobrietate et iusticia docet prudentia et virtutez. s. gnāle nō diuidit^o seu cōnumeratur speciebus sub illo gnāli contētis. g^o iusticia nō est virtus gnālis.

¶ Sicut iusticia ponit^o v^otus cardinalis: ita etiā tēperātia et fortitudo sed tēperātia vel fortitudo nō ponit^o v^ot^o gnālis. g^o neq^o iusticia deber aliq^o mō poni v^ot^o generalis.

¶ Iusticia ē sp^o ad alterz ut s^o dictū est. s. p^octm qd ē i p^orimū nō pōt eē p^octm generale. s. diuidit^o s^o p^octm q^o peccat hō cōtra se ipsū. g^o etiā neq^o iusticia ē virt^o gnālis.

¶ S. q^o d^o p^obs dicit i s^o ethicoz. q^o iusticia ē oīs v^ot^o.

¶ R^o dicendū q^o iusticia sicut dicit^oz. ē ordinat^o hoiez i cōpatione ad aliū. qd quidē pōt eē duplicit^o. vno^o ad aliū singularit^o confideratū. alio^o ad aliū in cōi. s. m. i. q^o ille q^o fuit alicui cōitatu: fuit oībus hōib^o q^o sub cōitate illa cōtinē. ad v^otūq^o g^o se pōt h^ore iusticia s^om p^oriaz rōnē. Manifestū ē at^o q^o oēs qui sub cōitate aliq^o cōtinēt cōpant^o ad cōitate si

cut ptes ad totū. ps at id qd ē totū ē. vñ et qd libet bonū p^ota ē ordinabile in bonum totū^o s^om b^o g^o bonū cuiuslibet virtutis siue ordinat^o aliquē hoiem ad seipsū siue ordinat^o ipsūz ad aliq^o alias personas singulares ē referibile ad bonū cōe ad qd ordinat iusticia. et s^o b^o actus oīum virtutū p^ont ad iusticiā p^otinē s^om q^o ordinat hoiem ad bonū cōe. et q^o ad b^o iusticia d^or virtus generalis. et q^o ad legē p^ont ordiare i bonū cōe ut s^o habitu ē. ide ē q^o tal^o iusticia p^odicto mō gnālis d^or iusticia legalis: q^o s. p^o ea hō cōcordat legi ordinatū actus oīum virtutū i bonū cōe.

¶ Ad p^omū g^o dō q^o iusticia cōdiuidit^o seu cōnumerat^o alyi v^otutib^o: nō i q^otu ē gnālis: s. i q^otu ē special^o v^otus ut i dicit^o.

¶ Ad secūdu dō q^o tēperātia et fortitudo sūt in appetitu sensitiuo. i. i cōcupiscibili et irascibili. h^o mōi at vires sūt appetitue quozidā bonoz particulariuz sicut sensus est particulariū cognoscitiu^o. s. iusticia ē sicut i subiecto i appetitu intellectiuo q^o pōt eē v^ois boni cuius intellect^o ē apphēsiu^o et iō iusticia magis pōt eē virt^o gnālis q^o tēperātia vel fortitudo.

¶ Ad t^ociū dō q^o illa q^o sūt ad seipsū sūt ordinabilia ad alterum p^ocipue q^otu ad bonū cōe. vñ et iusticia legalis s^o q^o ordiat ad bonū cōe pōt dici v^ot^o gnāle et eadez rōne iusticia pōt dici p^octm cōe. vñ d^or. i. Joh. 3. q^o d^o p^octm ē inq^otas.

Ad sextum sic procedit. Videt^o q^o iusticia s^om q^o ē gnālis sit idē p^o eēntiā cū oī v^otute. Dic. n. p^obs in s^o ethicoz rū. q^o virtus et iusticia legalis ē eadez oī v^otuti. eē at nō ē idē qd eēntia: sed illa q^o differēt solū s^om eē vel s^om rōnē nō differunt s^om eēntiā. g^o iusticia ē idē s^om eēntiā cū oī v^otute.

¶ S. Dis virt^o q^o nō ē idē p^o eēntiā cū oī v^otute ē ps v^otutis. s. iusticia p^odicta ut ibidē p^obs dicit nō ē ps virtutis s. tota v^ot^o. g^o p^odicta iusticia ē idē eēntialit^o cū oī v^otute.

¶ Per b^o q^o ab q^o virt^o ordiat actū suū ad altiorē finē nō diuersificat^o s. eēntiā habit^o: sicut idē ē eēntialit^o habit^o tēperātie: etiā si actus eius ordinat^o ad bonū diuinū. s. ad iusticiā legalem p^otinet q^o actus oīuz virtutūz ordinat^o ad altiorē finē. i. ad bonū cōe multitudine qd p^ominet bono v^ot^o singularis p^ofone. g^o videt^o q^o iusticia legalis eēntialit^o sit oīs virtus.

¶ S. De bonū partis ordinabile ē ad bonū totū. vñ si non ordinat^o in illud videt^o eē vanum et

frustra. s; illud qd e fm virtute no pot ee h
modi. q videt q nullus act possit ee alicui
virtus q no pteat ad iusticia gnale q ordi
nat bonu coe. z sic videt q iusticia gnalis sit
ide m esseria cu oi virtute. ¶ S; e qd phs
dic i s; ethicor. q multi i ppris quide pit
virtute vti. i his at q ad altere sit no possunt. z
i s; polit. dicit q n e simpliciter eadez virtus
boni viri z boni ciuis. s; virtus boni ciuis e iu
sticia gnalis p qua aliqs ordinat ad bonuz
coe. q no e eade iusticia gnalis cum virtute
coi. s; vna pot sine alia haberi. ¶ S; dicitur
q gnale dr aliqd dupliciter. Uno p pdicatio
ne: sicut aial est gnale ad hoiem z equum z
alia h; modi. z h mo gnale oz q sit ide een
tialit cu his ad q e gnale: qz genus pter ad
eentia spei z cadit in diffinitione eius. Alio
dr aliqd gnale fm virtute: sicut ca vhs e ge
neral ad oes suos effect; ut sol ad oia corpa
q illuminat uel imutat p virtute iph. z h mo
gnale no oz q sit ide in eentia cuz his ad q
e gnale: qz non e eade eentia coe z effectus.
H at mo fm predicta iusticia legalis dicit ee
virtus gnalis iqtu. s. ordinat act; aliaru virtu
tu ad suu fine qd e moue p iperiu oes alias
virtutes: sicut. n. caritas pot dici virtus gnal
iqtu ordinat act; oium virtutu ad bonu diu
nuta etia iusticia legalis iqtu ordinat ac
tus oium virtutu ad bonu coe. sicut g caritas
q respicit bonu diuinu ut ppiu obm est q
da spalis virtus fm sua essentia: ita etiam iu
sticia legalis e spalis virtus fm sua eentia fm
q respicit coe bonu ut ppiu obm. z sic e in
principe principalit z qst architectoie. i s; b
ditis at secundario z qst amistratiue. pot tu
quelibet virtus scdz q a predicta virtute spa
li qde in essentia: gnali aut in esse q fm virtu
te ordinat ad bonu coe dici iusticia legalis.
z h mo loquedi iusticia legalis e ide in een
tia cu oi virtute. differt at rone. z h mo loqui
tur phs. vii p rnsio ad primu z scdm. ¶ Ad
sciu dicendu q etia illa ro fm huc modum
pcedit de iusticia legali fm q virtus iperata
a iusticia legali iusticia legal dr. ¶ Ad qrtu
dicendu q qlibet virt; fm ppiu rone ordi
nat act; suu ad propriu fine illi; virtutis. qd
aut ordies ad vterioze fine siue sp siue aliqn
B n h; ex propria rone. s; oz ee alia superior
virtute a q in illum fine ordinet. z sic oz esse
vna virtute supioze q ordinat oes virtutes
in bonu coe q e iusticia legalis. z est alia p ef

sentia ab oi virtute.

Ad septimum sic pro

cedit. Videt q no sit aliq iusticia particular
pter iusticia gnale. In virtutibus. n. nihil e
supfluu sicut nec i na. s; iusticia gnalis iusti
cienter ordinat hoiem circa oia q ad alteruz
sunt. q non e necia aliq iusticia particularis.
¶ S; Unu z multa no diuificat spes virtu
tis. s; iusticia legalis ordinat hoiem ad aliuz
fm ea q ad multitudinē ptingit ut ex predicti
p3. g n e alia spes iusticie q ordinat hoiez ad
altere i his q ptingit ad vna singularē psona.
¶ S; In vna singularē psona z multitudie;
ciuitatis media e multitudo domestica. si g
e iusticia alia particularis p cogatione ad vna
psona pter iusticia gnale: pari rone oz ee alia
iusticia iconomica q ordinat hoiem ad bo
nu coe vni; familie qd qde no dr. g nec aliq
particularis iusticia e pter iusticia legalem.
¶ S; e qd Criso sup illud Math. 5. Be
ati q esuriit z sitiit iusticia dicit. Iusticia aut
vicit uel vniuersale virtute uel particularē qua
ritie cotraria. ¶ S; dicit q sicut dicitur e iusti
cia legal; n e eentiait ois virtus s; oz pter iusti
cia legalē q ordinat hoiez immediate ad bonu
coe ee alias virtutes q immediate ordinat
hoiem circa particularia bona q eadē pit ee
uel ad seipsuz uel ad altera singularē psona
sicut g pter iusticia legalē oz ee aliqs virtu
tes pticulares q ordinat hoiez i seipso: puta
teperantia z fortitudine. ita etia pter iustici
am legalē oz ee pticularē quanda iusticia q
ordiet hoiez circa ea q sunt ad altera singulare
psona. ¶ Ad pmu g dicit q iusticia legalis iusti
ficient qde ordinat hoiem in his q sunt ad al
teru qstū ad coe quide bonu immediate. qstū
aut ad bonu vni; singularis perfoe mediate
z id oz esse aliquam particularem iusticiaz
q immediate ordinat hoiem ad bonu alii; sin
gularis psona. ¶ Ad secundū dicitur q bonu
coe ciuitatis. z bonu singulare vnus perfoe
no differūt solū fm multū z paucū: s; scdm
formalē differentiaz. alia. n. e rō boni cois z
bōi singularis: sicut z alia e rō toti; z partis.
id phs i s; polit. dicit q no bn dicit q dicunt
ciuitate z domū z alia huiusmodi differre so
luz multitudie z paucitate z n specie. ¶ Ad
tertiu dicendu q domestica multitudo fm
phm in s; polit. distiguit fm tres coiungatō
nes. s. vxoris z viri: pris z filij. et dñi z sui. qz

psonarū vna ē q̄si aliqd alteri. ⁊ iō ad b̄mōi
psonas nō ē simpliciter iusticia: s; q̄dā iusticie
species. s. iconomica ut d̄r i 5° ethicoz.

Ad octauum sic pro

cedit. **V**idetur q̄ iusticia particularis nō h̄eat
mān spālē. Quia sup illud **Gen. 2°**. ⁊ luuius
q̄rtus ipse ē eufrates. d̄c glo. eufrates frugi
fer iterprat. nec d̄r q̄ vadat: q; iusticia ad
oēs aie ptes ptinet. **B** at nō eēt si haberet ma
teriā spālē: ga q̄libet mā spālīs ad aliquaz
specialem potētiā ptinet. q̄ iusticia particula
ris nō h̄z māz spālē. **¶** **A**ug^o d̄c i li. 83°.
q̄dōnū. q̄ q̄tuor sūt aie virtutes qb^o in hac vi
ta spūaliē viuif s. tēperantia prudētia forti
tudo ⁊ iusticia. ⁊ d̄c q̄ q̄ta ē iusticia que p
oēs diffundit. q̄ iusticia particularis q̄ ē vna d̄
q̄tuor virtutū cādinalib^o nō h̄z spālē mate
riā. **¶** Iusticia dirigit hoīem sufficientē in
his q̄ sūt ad alterū. s; poia q̄ sūt hui^o vite hō
pōt ordinari ad alterū. q̄ mā iusticie ē gnāl^o
⁊ non spālīs. **¶** **S** 3° ē qd phs in 5° ethicoz.
ponit iusticiā pticularē circa ea spālē q̄ pti
nent ad cōicationē vite. **¶** **R** dicendū q̄ oia
q̄cūq; rectificari p̄nt p rōnē sūt mā virtutis
moralis q̄ diffinitur p rōnē rectā vt p; p phz
i 5° ethicoz. p̄nt at per rōnem rectificari ⁊ in
teriores aie passiones ⁊ exteriores actiōes
⁊ res exteriores q̄ i vsū hoīs veniūt sed tam
per exteriores actiones ⁊ per exteriores res
quibus sibi iuicē hoīes cōicare possūt atten
ditur ordinatio vni^o hoīs ad alterū. **¶** **F**m at i
teriores passioēs cōsiderat rectificatio ho
minis i seipso. ⁊ iō cū iusticia ordinat ad al
tey nō ē circa totā mān vtutis moralis s; so
lū circa exteriores actiones ⁊ res s; quādā
rōnē obi spālē. put. s. fm eas vnus hō alteri
coordinat. **¶** **A**d primū q̄ d̄icēdū q̄ iusticia
pertinet qdē essentialitē ad vnaz pte aie i q̄ ē
fiē i subiecto. s. ad volūtātē q̄ quidē mouet
p suū iperū oēs alias aie ptes. ⁊ sic iusticia
nō directe s; q̄si p quādā redūtātā ad om̄es
aie ptes ptinet. **¶** **A**d secūdū dicendū q̄ sic
s̄ dictū ē: virtutes cardinales dupliciter acci
piunt. vno^o fm q̄ sunt spālēs vtutes h̄ntes
dēterminatas māz. alio^o fm q̄ significant q̄s
dā gnāles modos vtutis. ⁊ **B** mō loq̄tur ibi
Aug^o. d̄c. n. q̄ prudētia ē cognitio rerū ap
petendaz ⁊ fugiendaz. tēperantia ē refrena
tio cupiditatis ab his q̄ t̄paliē delectāt. forti
tudo ē firmitas ai aduersus ea q̄ t̄paliē mole

lestā s; iusticia ē q̄ p cetas diffūdit dilectio
d̄i ⁊ primi. q̄. s. est cōis radix totius ordīs ad
alterū. **¶** **A**d t̄tū dicendū q̄ passiones int̄
ores q̄ sūt ps materie moralis s; se nō ordi
nant ad alterū: qd ptinet ad spālē rōnē iusti
cie: s; earū effect^o sūt ad altey ordiābiles. s.
opationes exteriores. vnde nō sequit q̄ mā
iusticie sit generalis.

Ad nonū sic proce

ditur. **V**idetur q̄ iusticia sit circa passioēs. **D**i
cit. n. phs i 2° ethicoz. q̄ circa voluptates ⁊
tristicias ē moralis vtus. voluptas at. i. dele
cratio ⁊ tristicia sūt passiones qdā ut s̄ habi
tū ē cū de passionib^o ageret. q̄ iusticia cum
sit virt^o moralis erit circa passioēs. **¶** **P**er
iusticiā rectificant opationes q̄ sūt ad altey
s; opationes h̄mōi rectificari n̄ p̄nt nisi pas
siones sint rectificate: q; ex inordinatiōe pas
sionū puenit inordinatio i predictis opatiōi
bus. p̄t cōcupiscentiā. n. venereoz. p̄cedit
ad adulteriū. ⁊ p̄t sup̄stū amorē pecunie
p̄cedit ad furtū. q; o; q̄ iusticia sit circa pas
sioēs. **¶** **S**icut iusticia pticularis ē ad al
terū. ita ē ⁊ iusticia legalis. s; iusticia legal^o ē
circa passioēs. aliogn non se extenderet ad
oēs vtutes q̄rū quedā sūt māifeste circa pas
sioēs. q̄ iusticia ē circa passioēs. **¶** **S** 3° ē qd
phs in 5° ethicoz. dicit q̄ ē circa opationes.
¶ **R** d̄o q̄ hui^o questionis veritas ex duo
bus apparet. p̄ qdē ex ipso subiecto iusticie.
qd ē vtus cui^o mor^o uel act^o n̄ sūt passioēs
ut s̄ habitū ē. s; solū mor^o appetit^o sensitiuū
passiones d̄ntur. ⁊ iō iusticia nō ē circa pas
siones sicut tēperantia ⁊ fortitudo q̄ sūt ira
scibilis ⁊ cōcupiscibilis sunt circa passiones.
¶ **A**lio^o ex pte materie: q; iusticia ē circa ea q̄
sunt ad alterū: nō at p passiones interiores i
mediate ad alterū ordinamur. ⁊ iō iusticia
circa passiones n̄ ē. **¶** **A**d primū q̄ d̄o q̄ nō
q̄libet virtus moral^o ē circa voluptates ⁊ tri
sticias sicut circa māz. nā fortitudo ē circa
tiores ⁊ audacias. s; oīs virtus moral^o ordiā
tur ad delectationē ⁊ tristiciā sicut ad q̄sdā
fines cōsequētes: q; ut phs d̄c in 5° ethicoz
delectatio ⁊ tristicia ē finis p̄ncipal^o ad quē
respicientes vnū qd q; s; qdē malū. **¶** **B** quidē
bonū dicim^o. ⁊ **B** mō ptinet etiā ad iusticiā
q; nō ē iustus q̄ nō gaudet iustis opatiōib^o
ut d̄r i 5° ethicoz. **¶** **A**d secūdū d̄o q̄ opera
tiones exteriores medie sūt qdāmō int̄ res

exteriorē q̄ sūt earū mā. ⁊ inter passiones interiorē q̄ sūt earū p̄cipia. cōuenit autē q̄q̄ eē defectū in vno eoz sine b̄ q̄ sit defectus i alio: sicut si aliqs surripiat rē alteri n̄ cupiditate h̄ndi s̄ voluntate nocendi: econuerso si aliqs alteri rē cōcupiscat quā tam surripi nō velit. rectificatio ḡ opationū fm q̄ ad exteriora terminat̄ p̄tinet ad iusticiā s̄ rectificatio earū fm q̄ a passionib⁹ oriū p̄tinet ad alias virtutes morales q̄ sūt circa passiōes: vnde surreptionē aliene rei iusticia impedit inq̄tū ē cōtra equalitatē i exterioribus cōstituentā: liberalitas vero inq̄tū p̄cedit ab imoderata cōcupiscencia diuitiar. s̄ q̄ opationes exteriorē nō h̄nt speciē ab interioribus passionib⁹: s̄ magis a reb⁹ exteriōibus sic ex objectis. iō p̄ se loquēdo opatōes exteriorē magis sūt mā iusticie q̄ aliar. s̄ virtutū moralū. ¶ Ad t̄tū dō q̄ bonū cōe est finis singulariū p̄sonarū i cōitate existentiū sicut bonū totius finis ē cuiuslibet p̄tū. bonū aut̄ vnius p̄sone singularis nō ē finis alterius. ⁊ iō iusticia legalis q̄ ordinat̄ ad bonū cōe magl̄ se pōt extēdere ad interiorē passiōes q̄ hō aliq̄liter disponit̄ i seipso q̄ iusticia particularis q̄ ordinat̄ ad bonū alterius singularis p̄sone: q̄uis iusticia legalis p̄cipali se extēdat ad al̄s virtutes q̄tū ad exteriorē opatōes earū inq̄tū. s̄ p̄cipit lex fori opa facē. ⁊ q̄ t̄pati ⁊ q̄ māsuēt ut d̄ i 5° ethicoz.

Ad decimū sic procedit. Videt̄ q̄ mediū iusticie nō sit mediū rei. Rō. n. generis saluat̄ i oib⁹ sp̄eb⁹. s̄ virt⁹ moralis i 2° ethicoz. diffinit̄ eē habitus electiū imediate existens determinata rōe q̄ ad nos. ḡ ⁊ i iusticia ē mediū rōis ⁊ nō rei. ¶ In his q̄ sūt simplicit̄ bona nō ē accipe sup̄flū ⁊ diminutū. ⁊ p̄ cōsequēs nec mediū sicut p̄ de virtutib⁹ ut d̄ i 2° ethicoz. s̄ iusticia ē circa simplicit̄ bona: ut d̄ i 5° ethicoz. ḡ i iusticia nō ē mediū rei. ¶ In alijs virtutib⁹. iō d̄ eē mediū rōis ⁊ nō rei: q̄ diuersi mode accipit̄ p̄ cōparationē ad diuersas p̄sonas: q̄ q̄ vni ē multū alteri ē parū ut d̄ i 2° ethicoz. s̄ b̄ etiā ob̄suat̄ i iusticia. nō. n. eadē pena punit̄ q̄ p̄cutit p̄cipē ⁊ q̄ p̄cutit p̄nata p̄sonā. ḡ etiā iusticia nō h̄z mediū rei s̄ mediū rōis. ¶ S̄ 3° ē q̄d p̄b̄ i 2° ethicoz. assignat̄ mediū iusticie fm̄ proportionalitatē arithmetica q̄d est mediū rei. ¶ B^o dō

q̄ sicut s̄ dictū est: alie virtutes morales p̄cipaliē consistūt circa passiōes q̄ruz rectificatio nō attendit̄ nisi fm̄ cōparationē ad ipsum hōiē cui⁹ sūt passiōes: fm̄. s̄ q̄ iracū ⁊ cōcupiscit̄ put̄ d̄ s̄ diuersas circūstātiās ⁊ iō mediū talū virtutū nō accipit̄ s̄ p̄portionē vni⁹ rei ad alterā: s̄ solū fm̄ cōparationē ad ipsū virtuosū. ⁊ p̄t̄ b̄ i ip̄sis ē mediū: solū fm̄ rōnē q̄ ad nos. s̄ mā iusticie est exterior opatio fm̄ q̄ ipsa vel res cui⁹ ē vsus ob̄iā p̄portionē habeat ad aliā p̄sonā. ⁊ iō mediū iusticie consistit̄ i q̄dā p̄portionis eq̄litate rei exterioris ad p̄sonā exteriorē. eq̄le aut̄ ē re alie mediū iter mai⁹ ⁊ min⁹: ut d̄ i 7° metaph. vñ iusticia h̄z mediū rei. ¶ Ad p̄mū ḡ videndū q̄ h̄ mediū rei ē etiā mediū rōis. et iō i iusticia saluat̄ rō virtutis moralis. ¶ Ad secundū dicendum q̄ bonū simplicit̄ dupliciter d̄. vno q̄d est oibus modis bonum. sicut virtutes sūt bone. ⁊ sic in his q̄ sūt bona simplicit̄ nō ē accipe mediū ⁊ extrema. alio d̄ aliqd simplicit̄ bonū: q̄ ē absolute bonū: s̄ fm̄ suā nām consideratum: q̄uis p̄ abusu possit fieri malū: sicut p̄ de diuitijs ⁊ honoribus. ⁊ i talib⁹ pōt accipi sup̄flū diminutū ⁊ mediū q̄tū ad hōiēs q̄ p̄nt eis vti ul̄ b̄ male ⁊ sic circa simplicit̄ bona d̄ eē iusticia. ¶ Ad t̄tū dō q̄ iniuria illata aliā p̄portioem h̄z ad p̄cipē ⁊ aliā ad p̄sonā p̄uarā. ⁊ iō oz aliter adēq̄re vtrāq̄ iniuriā p̄videt̄: q̄d p̄tinet ad d̄ficatē rei. ⁊ nō solū ad d̄ficatē rōis

Ad vndecimū sic procedit. Videt̄ q̄ act⁹ iusticie nō sit reddere vnicuiq̄ q̄d suū ē. Aug⁹. n. 14. d̄ trini. attribuit iusticie. subuenire miseris. s̄ in subuēndo miseris nō tribuim⁹ eis q̄ sunt eoz. sed magis q̄ sūt n̄ra. ḡ iusticie actus n̄ ē tribuere vnicuiq̄ q̄d suū ē. ¶ S. Tullio i 1° d̄ officijs dicit̄ q̄ beneficentia quā benignitatē ut liberalitatis ē de p̄prio dare alicui n̄ d̄ eo q̄d ē eius. ḡ iusticie actus nō ē reddē vnicuiq̄ q̄d suū ē. ¶ Ad iusticiā p̄tinet nō solū rei dispensare debito mō: s̄ etiā iniurias actiōnes p̄hibere: puta homicidia adulteria ⁊ alia h̄ mō. s̄ reddē q̄d suū ē videt̄ solū ad dispensationē rerum p̄tinē. ḡ nō sufficiēt̄ p̄ h̄ no tificat̄ actus iusticie: q̄ d̄ act⁹ ei⁹ eē reddē vnicuiq̄ q̄d suū ē. ¶ S̄ 3° ē q̄d Amb^o d̄c̄ in p̄ de officijs. Iusticia ē q̄ vnicuiq̄ q̄d suū ē

tribuit: alienū nō vendicat. vtilitatē ppriam negligit ut cōem egratē custodiat. ¶ 1° dō qd sicut dictum ē: mā iusticie ē opatio exteriori sū qd ipsa uel res qua p eā vīmur proportionat alteri psonē ad quā p iusticia ordinamur. B̄ at dī eē suū vniuscuiusq; psonē qd ei s̄z pportiois eq̄litate debet. ⁊ ideo p prius actus iusticie nihil aliud ē q̄ reddere vnicuiq; qd suū ē. ¶ Ad primū ḡ dō qd iusticie cū sit v̄tus cardinalis q̄dam alie virtutes secundarie adiungunt: sicut mā: liberalitas ⁊ alie huiusmōi v̄tutes ut. i. patebit. ⁊ iō subuenire miseris qd p̄inet ad misericordiā si ue ad pietatē. ⁊ liberalitē benefacere qd p̄riet ad liberalitatē p quādā reductōnē attribuitur iusticie: sicut principali v̄tuti. ⁊ p̄ p̄ rī fio ad scdm. ¶ Ad t̄tū dō qd sicut p̄hs dicit i 5° ethicozū. oē sup̄fluum in his q̄ ad iusticiam p̄tinet lucrū extenso noie vocat: sic ⁊ oē qd min^o ē vocat dānū. ⁊ h̄ iō qz iusticia prius est exercita ⁊ cōtus exercitē i voluntarijs cōmutationibus rerū. puta emptione ⁊ v̄ditiōne in qb^o pprie h̄ noia dicit. et exinde deriuat h̄ noia ad oia circa q̄ p̄t̄ eē iusticia. et eadē rō ē de h̄ qd ē reddere vnicuiq; qd suū ē.

Ad duodecimuz sic

procedit. Videt qd iusticia non p̄mineat iter oēs virtutes morales. Ad iusticiā. n. p̄tinet reddere alteri qd suū ē. ad liberalitatē autē p̄tinet d̄ pprio dare qd v̄tuosius ē. ḡ liberalitas ē maior v̄tus q̄ iusticia. ¶ Nihil ornatur nisi p̄ aliqd dign^o se. s̄z magnimitas est ornamentū ⁊ iusticie ⁊ oīum v̄tutū ut dī in 4° ethicozū. ḡ magnimitas est nobilior q̄ iusticia. ¶ Virus ē circa difficile ⁊ bonū ut dī i 2° ethicozū. s̄z fortitudo ē magis circa difficile q̄ iusticia. i. circa picula mortis ut dī in 3° ethicozū. ḡ fortitudo ē nobilior iusticia. ¶ 3° ē qd Aull^o dicit i p̄ de officijs. In iusticia v̄tutis splendor ē maxim^o ex q̄ boni viri noiant. ¶ 1° dō qd si loq̄mur de iusticia legali māifestū ē qd ipsa ē p̄clarior inf oēs virtutes morales inq̄tū bonū cōe p̄minet bono singulari vni^o psonē. ⁊ s̄m B̄ p̄hs in 5° ethicozū dicit qd p̄clarissima virtutum videtur eē iusticia. ⁊ neq; ē besper^o neq; lucifera ita admirabilis. S̄z etiā si loq̄mur d̄ iusticia p̄ticulari p̄cellit iter alias v̄tutes morales duplici rōne. quarū p̄ma p̄t̄ sumi ex p̄te s̄b

iecti: qz. s̄ ē i nobiliori parte aie. i. i appetitu rōnali. s̄. in voluntate alyz v̄tutib^o moralib^o existentibus i appetitu sensitivo ad quē p̄tinet passiones q̄ sūt mā aliarū v̄tutū moralium. Secūda rō sumit ex p̄te obiecti. nā alie v̄tutes laudant solū s̄z bonū ipsi^o v̄tuosi. iusticia at laudat s̄z qd virtuosus ad alium b̄n se h̄z. ⁊ sic iusticia quodāmodo ē bonū alterius ut dī i 5° ethicozū. ⁊ pp̄t̄ B̄ p̄hs dicit i p̄ rhetorice. Necessē ē maxias v̄tutes eē eas q̄ sunt alyz honestissime. si qd ē v̄tus potētia b̄n factina. pp̄t̄ B̄ ⁊ fortes ⁊ iustos maxie honorat qm̄ fortitudo ē v̄tilis in bello. iusticia at i bello ⁊ in pace. ¶ Ad primū ḡ dō qd liberalitas ⁊ si de suo det t̄n̄ h̄ facit inq̄tum i hoc cōsiderat qd ē pprie virtutis bonū. iusticia at dat alteri qd suū ē q̄si cōsiderans bonū cōe. ⁊ p̄t̄rea iusticia obseruat ad oēs. liberalitas at ad oēs se extēdē nō p̄t̄. ⁊ itez liberalitas qd suo dat s̄ iusticiā fundat p̄ quā cōseruatur vnicuiq; qd suū ē. ¶ Ad secundū dō qd magnanimitas qm̄ superuenit iusticie auget eius bonitatē: q̄ t̄n̄ sine iusticia nec v̄tutis rōnē h̄ret. ¶ Ad t̄tū dicendū qd fortitudo ⁊ si cōsistat circa difficiliora nō t̄n̄ ē circa meliora cū sit solū i bello v̄tilis: iusticia at ⁊ i pace ⁊ i bello sicut dictū ē.

Deinde cōside

Oradū ē de iusticia. ¶ Et circa B̄ q̄rūt̄ q̄tuor. p̄ v̄tuz iusticia sit sp̄ale v̄tū. ¶ 2° v̄tuz iustia agere sit pprium iusti. 3° v̄tū alijs possit iustū pati nō volens. ¶ 4° v̄tū iusticia ex suo genere sit peccatū mortale.

Ad primuz sic proce

dit. Videt qd iusticia nō sit v̄tū sp̄ale. Dicitur. n. i. Joh. 3°. Dē pctm̄ ē iniquitas. s̄z iniquitas v̄t̄ idem eē qd iusticia: qz iusticia ē eq̄litas q̄daz. v̄n̄ iusticia idē videtur eē qd ineq̄litas siue iniquitas. ḡ iusticia nō ē sp̄ale pctm̄. ¶ Nullū sp̄ale pctm̄ oppōit oib^o v̄tutib^o. s̄z iusticia opponit alyz v̄tutib^o. nā q̄tū ad adulteriū opponit castitati. q̄tū ad homicidiū opponit māsuētudini. ⁊ sic de alyz. ḡ iusticia nō ē sp̄ale pctm̄. ¶ In iusticia iusticie opponit q̄ i voluntate est. sed oē pctm̄ est in voluntate ut Aug^o dicit. ḡ iusticia nō ē speciale peccatū. ¶ 3° ē qd iusticia iusticie